

Monumentnummer*: 532485

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 24 februari 2017
Kadaster deel/nr: 70077/81

*Monumentnaam***

Inundatiekanaal Tiel

Complexnummer

532481

Complexnaam

Inundatiekanaal Tiel

*Woonplaats**

Tiel

*Gemeente**

Tiel

*Provincie**

Gelderland

Locatiennaam

Tiel

Locatieomschrijving

Floraweg

*Kadastrale gemeente**

Tiel

*Sectie**

D

*Kad. object**

Tiel

M

Tiel

M

Appartement

Grondperceel

6594

740

741

*Rijksmonumentomschrijving***

Brug (Floraweg).

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BRUG (Floraweg) gebouwd als oeververbinding en deel uitmakend van de voormalige Oude Tielsche Weg. Het ophalen of verwijderen / vernietigen van bruggen is sinds de oudheid een middel om indringers te weren. Niet alleen werd zo de passage van een waterloop, een droge of een natte gracht of een terreindiepte belemmerd dan wel vertraagd, maar ook moest een aanvaller zelf zorgen voor middelen om de barrière eventueel zelf te nemen. Houten bruggen waren relatief snel te vernietigen, desnoods door ze in brand te steken. Stenen bruggen vergden een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

grotere en meer tijdrovende ingreep, al kon een springlading soms snel het gewenste effect sorteren. Met de komst van ijzeren bruggen - in de loop van de 19e eeuw op grote schaal toegepast in vele varianten - bleef de tweede mogelijkheid bestaan, maar verdween de eerste. Het opblazen van bruggen was kapitaalvernietiging en gebeurde alleen in uiterste noodzaak. Een manier waarop ijzeren bruggen afgesloten konden worden was die van het uitnemen of ontoegankelijk maken van (kleine) delen ervan. De oorspronkelijke brug is vermoedelijk voor de Tweede Wereldoorlog vervangen door het huidige gewapend betonnen exemplaar. De brug is nu voor autobusverkeer bestemd en hij is in of rond 2011 hersteld na schade. Het brugdek wordt gevormd door een betonnen plaatbrug die wordt gesteund door 2 x 2 betonnen pijlers. Het type plaatbrug vertoont overeenkomst met die welke zijn gebouwd over de sluizen in het Inundatiekanaal. De brug ligt - anders dan die drie exemplaren iets scheluw (schuin) over het kanaal; daarom zijn de brughoofden niet recht tegenover elkaar gesitueerd. De brug wordt tegenwoordig aan de oostzijde geflankeerd door een houten brug voor langzaam verkeer. Op de noordelijke kanaaloever liggen enkele natuurstenen fragmenten van de oorspronkelijke brug.

Omschrijving

BRUG (Floraweg) over het Inundatiekanaal te Tiel en van oudsher deel uitmakend van de Oude Tielsche Weg. Van de oorspronkelijke brug resteren in authentieke staat de beide gemetselde landhoofden met natuurstenen elementen en aansluitend de schuin uitwaarts geplaatste, gemetselde vleugels, waarin vlechtingen. De huidige betonnen overspanning bestaat uit een gewapend betonnen plaatbrug; dubbele, ronde buisleuning met in beton gegoten vlakke balusters. Kenmerkend is de scheluwe opzet van het werk, die de rol als verkeersvoorziening in een in hoofdzaak oost-west lopende wegverbinding onderstreept. De scheluwe breedte van hoofd tot hoofd bedraagt bij benadering 17,50 m.

Waardering

De BRUG (Floraweg) over het Inundatiekanaal te Tiel, die deel uitmaakte van de Oude Tielsche Weg is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op en ontstond als uitvloeisel van: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw),

Het betreft hier een onderdeel van omstreeks 1878, namelijk een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde uiting van de historische weg- en waterbouwkunde in de vorm van een brug voor civiele en militaire doeleinden.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en in het bijzonder met de drie betonnen bruggen over de sluizen van het Inundatiekanaal.

* Het onderdeel is matig gaaf bewaard omdat het nog slechts de beide hoofden in authentieke staat omvat, maar het desondanks zijn bestemming heeft behouden en tevens zijn scheluwe opzet onveranderd is gebleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie